

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 666/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Športového klubu Slávia Filozof, Nevädzová 2/a, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, Grösslingová 58, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 105/2016 z 21. marca 2018 a sťažnosť obchodnej spoločnosti Residence 23, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 7, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Kubinom, Štefánikova 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 105/2016 z 21. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Športového klubu Slávia Filozof a sťažnosť obchodnej spoločnosti Residence 23, s. r. o. o d m i e t a ako neprípustnú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2018 doručená sťažnosť Športového klubu Slávia Filozof, Nevädzová 2/a, Bratislava (ďalej aj „sťažovateľ 1“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 105/2016 z 21. marca 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Dňa 28. augusta 2018 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Residence 23, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 7, Bratislava (ďalej aj „sťažovateľ 2“; spolu so sťažovateľom 1 ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 512/2018-28 z 13. septembra 2018 došlo k spojeniu oboch sťažností na spoločné konanie.

4. Z obsahu sťažnosti podanej sťažovateľom 1 a jej príloh vyplýva: *«V právnej veci žalobcu: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne nám. 1, Bratislava, proti žalovaným: 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 2/ Športový klub Slávia Filozof, 3/ Residence 23, s.r.o., Hviezdoslavovo nám 7, Bratislava, 4/ DANNYX s.r.o., Fibichova 23, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v [REDAKOVANÉ] špecifikovaným v žalobe žalobcu, Okresný súd Bratislava II ako súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 2.10.2013 sp. zn. 7C 54/2003-737 žalobe vyhovel.*

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 21.3.2016 sp. zn. 6Co 294/2014 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol.

Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením zo dňa 21.3.2018 sp. zn. 6 Cdo 105/2016 vyššie uvedený rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie...

V odôvodnení napadnutého uznesenia zo dňa 21.3.2018 sp. zn. 6 Cdo 105/2016 najvyšší súd vyslovil v podstate tieto právne názory:

1. Keďže dovolanie bolo podané ešte pred 1.7.2016, podmienky jeho prípustnosti a dôvodnosti posudzoval podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania t. j. podľa zrušeného Občianskeho súdneho poriadku, aj keď poukazoval na prechodné ustanovenie § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí C.s.p. aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti); aplikáciu zrušeného a na vec už nepoužiteľného O.s.p. odôvodnil odkazom na všeobecne frázovito formulovanú spravodlivú ochranu porušených práv a právom chránených záujmov, princíp právnej istoty a naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania a potrebu ústavne konformného a eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva; preto najvyšší súd z úradnej povinnosti prihliadal na „zmätočnosť vady“ vyplývajúce z § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúce v odňatí možnosti žalobcu riadne konať pred súdom (odseky 11 až 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia);

2. Odvolací súd nerešpektoval jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania a to zásadu koncentrácie konania s následkom tzv. procesnej preklúzie...

3. Odvolací súd svoj právny záver o neexistencii vlastníctva štátu pre nedostatok právoplatnosti konfiškačného rozhodnutia vyvodil z listín, ktoré ako dôkaz riadne nevykonal a nehodnotil, keď v tejto časti odôvodnenia svojho rozsudku si prakticky takmer doslovne osvojil časť vyjadrení žalovaného 1/...

Napadnuté uznesenie trpí vadami spočívajúcimi v tom, že je tu daný extrémny nesúlad medzi právnymi závermi najvyššieho súdu a jeho skutkovými zisteniami, právne závery najvyššieho súdu sú svojvoľné, dôvody uznesenia najvyššieho súdu zásadne popierajú účel a význam aplikovaných právnych predpisov, sú zjavne protirečivé a popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, a sú zjavne jednostranné; skutkové zistenia najvyššieho súdu sú v očividnom rozpore s dôkazmi vykonanými už súdom prvej inštancie a následne odvolacím súdom...

Porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s článkom 46 ods. 1 ústavy a článkom 6 ods. 1 Dohovoru spočíva v nasledovnom: Účastník má procesné právo vedieť, v akom zložení senátu súd rozhodoval, a či senát je zložený zo zákonných sudcov určených podľa zákona a podľa rozvrhu práce súdu; to musí zo súdneho rozhodnutia vyplývať. Napadnuté uznesenie podpísal iba predseda senátu Rudolf Čirč, a vôbec z neho nevyplýva (ani inak sa nedá zistiť) v akom zložení senát najvyššieho súdu rozhodoval, či bol dodržaný rozvrh práce tak, že rozhodoval senát v zložení určenom rozvrhom práce.»

5. Sťažovateľ 1 v petite podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v spojení so základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení so základným právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.3.2018 sp. zn. 6 Cdo 105/2016 porušené boli.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.3.2018 sp. zn. 6 Cdo 105/2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 390,506 do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Radoslava Olijáša, advokáta, Grösslingová 58, Bratislava.“

6. Z obsahu sťažnosti podanej sťažovateľom 2 a jej príloh vyplýva: «*Obvodný národný výbor Bratislava II uzatvoril dňa 26. júna 1987 s Telovýchovnou jednotou Slávia Filozof (ďalej len „TJ Slávia“) Hospodársku zmluvu č. Z - 6/85 zo dňa 26. júna 1987 (ďalej len „Hospodárska zmluva“). Na jej základe bola v roku 1988 TJ Slávia zapísaná v evidencii nehnuteľností ako vlastník sporných pozemkov, o ktorých sa v súčasnosti vedie súdne konanie. Pozemky prešli do vlastníctva Športového klubu Slávia Filozof (ďalej len*

„ŠK Slávia“), ktorý sa stal právnym nástupcom TJ Slávia. Následne (kúpnymi zmluvami z obdobia od r. 1996) ŠK Slávia postupne previedol časť týchto pozemkov na tretie osoby.

Takto sťažovateľ (resp. jeho právny predchodca, spoločnosť AXTON Residence III, s.r.o., ktorá zanikla splynutím ku dňu 31. marca 2009) nadobudol od spoločnosti J.N.BLOOM s.r.o. kúpnu zmluvou z 18. mája 2006 nasledovné pozemky registra „C“, zapísané na [REDAKOVANÉ] pre [REDAKOVANÉ]:

- (a) parc. č. 15537/10 o výmere 6159 m², zastavané plochy a nádvoria,
- (b) parc. č. 15537/35 o výmere 2329 m², zastavané plochy a nádvoria, a
- (c) parc. č. 15537/36 o výmere 68 m², zastavané plochy a nádvoria.

Spoločnosť AXTON Residence III, s.r.o. a neskôr sťažovateľ boli riadne zapísaní ako vlastníci pozemkov v katastri nehnuteľností na [REDAKOVANÉ].

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II dňa 2. apríla 2003 sa Hlavné mesto SR Bratislava (ďalej len „HMBA“) domáhalo určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v Bratislave v [REDAKOVANÉ]. Predmetom konania sú aj pozemky sťažovateľa, špecifikované v bode 16 vyššie. Žaloba bola podaná proti ŠK Slávia a ďalším trom fyzickým osobám...

Okresný súd Bratislava II rozsudkom, sp. zn. 7C/54/2003, zo dňa 14. októbra 2009 (ďalej len „Prvé rozhodnutie vo veci“) žalobu HMBA v časti o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zamietol. Svoje rozhodnutie založil (okrem iného) na tom, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudli žalovaní vydržaním...

Na odvolanie HMBA Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 15Co 69/2010, zo dňa 25. júna 2012 (ďalej len „Prvé rozhodnutie o odvolaní“) zrušil Prvé rozhodnutie vo veci a vec vrátil na ďalšie konanie...

V ďalšom konaní Okresný súd Bratislava II rozsudkom, sp. zn. 7C/54/2003, zo dňa 2. októbra 2013 (ďalej len „Druhé rozhodnutie vo veci“) určil, že vlastníkom sporných nehnuteľností je HMBA.

Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 6Co/294/2014, zo dňa 21. marca 2016 (ďalej len „Druhé rozhodnutie o odvolaní“), zmenil Druhé rozhodnutie vo veci a žalobu zamietol. Krajský súd v Bratislave vyslovil, že;

(a) štát sa nestal vlastníkom sporných pozemkov, pretože neboli právoplatne skonfiškované pôvodným vlastníkom, a preto

(b) pozemky nemohli prejsť zo správy Obvodného národného výboru Bratislava II na HMBA podľa zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, a

(c) vlastními pozemkov sa stali žalovaní vydržaním.

Proti Druhému rozhodnutiu o odvolaní podalo HMBA dovolanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci, konkrétne namietal závery Krajského súdu v Bratislave o tom, že:

(a) pozemky neboli právoplatne skonfiškované pôvodným vlastníkom, a

(b) žalovaní vydržali sporné pozemky.

Napadnutým rozhodnutím NSSR zrušil Druhé rozhodnutie o odvolaní a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave späť. NSSR vytýkal Krajskému súdu v Bratislave, že odvolacie konanie bolo postihnuté vadami zmätočnosti, ktoré mali za následok odňatie možnosti HMBA riadne konať pred súdom, a inými vadami konania. Napriek údajným vadám konania však NSSR prijal skutkové aj právne závery, ktoré jednoznačne prejedujú ďalšie rozhodnutie vo veci...

Porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že:

(a) právne závery NSSR sú extrémne nespravodlivé, výkladom pojmu dobrej viery nadobúdateľa sa zásadne odchyľil od hodnoty spravodlivosti, čím porušil princíp predvídateľnosti práva a právnej istoty;

(b) celkovo NSSR svojím postupom v dovolacom konaní zvýhodnil HMBA na úkor sťažovateľa a ostatných žalovaných, čím konanie ako celok pôsobí nespravodlivo vo vzťahu k sťažovateľovi a ostatným žalovaným;

(c) NSSR mal dovolanie zamietnuť ako nedôvodné; tým, že v rozpore s procesnými právnymi predpismi vecne preskúmaval Druhé rozhodnutie o odvolaní a napokon ho zrušil, zasiahol do princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva;

(d) NSSR prekročil rozsah dovolacích dôvodov a svojvoľne posudzoval existenciu iných väd, čím zasiahol do princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva a porušil princíp rovnosti zbraní; a

(e) NSSR bez vykonania nového dokazovania alebo zopakovania dokazovania prijal nové skutkové závery, hoci bol viazaný skutkovým stavom zisteným Krajským súdom v Bratislave, čím porušil princíp predvídateľnosti práva a rovnosti zbraní...

Hodnotenie Hospodárskej zmluvy ako aj ďalších dôkazov v konaní je extrémne nespravodlivé voči sťažovateľovi a ostatným žalovaným najmä preto, že neposkytuje účastníkom sporných vzťahov rovnaký prístup k spravodlivosti a k súdnej ochrane.»

7. Sťažovateľ 2 v petite podanej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Odkladá vykonateľnosť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 105/2016 zo dňa 21. marca 2018, a to až do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

I. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 105/2016 zo dňa 21. marca 2018 porušené boli.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 105/2016 zo dňa 21. marca 2018 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Ústavný súd uvádza, že ústava v čl. 127 ods. 1 umožňuje preskúmavanie namietaných porušení základných práv a slobôd, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Toto citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy. V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

17. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý

predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav vecí.

18. K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takéhoto postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, obdobne aj II. ÚS 9/00, III. ÚS 300/06). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

19.1 Napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 105/2016 z 21. marca 2018 bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, v dôsledku čoho teda nejde o rozhodnutie konečné. Vzhľadom aj na ostatné základné zásady a princípy konania pred súdom, ktorými sa je povinný súd (aj odvolací) riadiť, nemožno v tomto štádiu konania s určitosťou predvídať konečný výsledok konania

pred odvolacím súdom, a to ani vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu právnym názorom dovolacieho súdu.

19.2 Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ v minulosti jeho rozhodovacia prax spravidla nepripúšťala preskúmavanie rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorými boli zrušené v dovolacom alebo mimoriadnom dovolacom konaní (od 1. júla 2016 v konaní o dovolaní generálneho prokurátora) rozsudky odvolacích súdov, s poukazom na to, že takéto rozhodnutie najvyššieho súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a sťažovateľ má v každom prípade možnosť domáhať sa na ústavnom súde ochrany základných práv a slobôd podaním ústavnej sťažnosti proti konečnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, na tomto svojom názore ústavný súd zotrváva. Keďže v záujme poskytnutia účinnej ochrany základným právam účastníkov súdneho konania nie je možné na tomto názore zotrvať bezvýhradne, ústavný súd sa zaoberal otázkou, či v tomto konkrétnom prípade nepôjde o prípad hodný osobitného postupu ústavného súdu (napr. obdobne ako v prípade sp. zn. I. ÚS 357/2016). Ústavný súd podotýka, že prípadmi hodnými odlišného prístupu sú najmä také prípady rozhodnutí najvyššieho súdu, v ktorých rozhoduje o dovolaniach alebo mimoriadnych dovolaniach (od 1. júla 2016 dovolaniach generálneho prokurátora), v prípade ktorých najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľa ústavno-procesného charakteru z dôvodu, že odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu najvyššieho súdu a napravením jeho pochybenia tohto druhu by bol účastník postupom súdov nižších stupňov vystavený v konaní nasledujúcom po takomto rozhodnutí najvyššieho súdu viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v konaní, ktoré bolo poznačené porušením ústavno-procesných práv jeho účastníka. Ak by v takom prípade ústavný súd nemohol zasiahnuť, nebola by účinnou ochrana poskytnutá základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb. Následky porušenia základných práv a slobôd by tak nebolo možné odstrániť ešte pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci, zvlášť ak by také rozhodnutie akceptovalo právny názor vyslovený najvyšším súdom v jeho rozhodnutí vydanom v dovolacom alebo mimoriadnom dovolacom konaní (od 1. júla 2016 v konaní o dovolaní

generálneho prokurátora) a bolo by postihnuté vadou spočívajúcou v porušení ústavno-procesných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. II. ÚS 105/09).

19.3 Ústavný súd konštatuje, že taký postup (bod 19.2 tohto odôvodnenia) by prichádzal do úvahy v dôsledku rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorým mohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľov ústavno-procesného charakteru, pričom odmietnutím preskúmania ústavnosti postupu a napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu by bol odvolací súd v ďalšom konaní viazaný len právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v konaní, ktoré bolo poznačené porušením ústavno-procesných práv sťažovateľov a sťažovatelia by sa už v budúcnosti nemohli domáhať ochrany svojich základných práv.

19.4 Po preskúmaní obidvoch sťažností sťažovateľov a napadnutého uznesenia ústavný súd zastáva názor, že o takýto prípad v danom prípade nejde vzhľadom na to, že sťažovatelia majú možnosť aj v budúcnosti domáhať sa ochrany svojich základných práv na ústavnom súde, keďže napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu nie je „konečným“ rozhodnutím vo veci a nebolo poznačené porušením ústavno-procesných práv sťažovateľov.

20. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

21.1 Ústavný súd už viackrát vo svojej doterajšej judikatúre vyslovil, že nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ neskončeného súdneho konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09). Rovnako ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je také

porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

21.2 Ústavný súd s poukazom na už uvedené konštatuje, že sťažovatelia majú naďalej zachovanú možnosť domáhať sa ochrany základných práv a slobôd jednak na všeobecnom súde, prípadne aj pred ústavným súdom podaním ústavnej sťažnosti proti konečnému rozhodnutiu, ktoré vzíde z konania nasledujúceho po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu. Ústavný súd sa preto podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uplatnených v petite sťažnosti (odklad vykonateľnosti a zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018